

NEYTENDASTOFA

Ákvörðun nr. 8/2012

Ákvörðun um sekt vegna tilboðs Krónunnar á bókum

I.

Málsmeðferð

1.

Með bréfi Neytendastofu til Krónunnar, dags. 25. nóvember 2011, fór Neytendastofa fram á að fyrirtækið færði, eigi síðar en 29. nóvember 2011, sönnur á að bækur auglýstar í Fréttatímanum þann 25. nóvember 2011, sem auglýstar voru með yfirskriftinni *Jólabækur í úrvali fyrir alla*, hafi verið seldar á tilgreindu fyrra verði. Í bréfi Neytendastofu var vísað til bókana:

1. Sagan sem varð að segja, með 31% afslætti, nú kr. 4.470 verð áður kr. 6.490.
2. Brakið með, 34% afslætti, nú kr. 3.949 verð áður kr. 5.990.
3. Einvígið, með 34% afslætti, nú kr. 3.949 verð áður kr. 5.990.
4. Með sumt á hreinu, með 31% afslætti, nú kr. 4.130 verð áður 5.990.

Vísað var til bréfa Neytendastofu, dags. 8. nóvember 2010, sem send höfðu verið til seljenda jólabóka. Í bréfinu til Krónunnar kom fram að í aðdraganda jóla væru mjög áberandi auglýsingar á nýútkomnum bókum og iðulega væru boðnir afslættir og tilboð á bókunum. Vakin var athygli á þeim lögum og reglum sem um það gilda, gefnar leiðbeiningar og hvatt til þess að farið væri að þeim. Vakin var athygli á ákvæðum 1. mgr. 8. gr., d. liðar 1. mgr. 9. gr. og 11. gr. laga nr. 57/2005 um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, auk ákvæða 3. gr. reglna nr. 366/2008 um útsölur og aðra sölu þar sem selt er á lækkuðu verði. Þá kom fram í bréfinu að brot á framangreindum lögum og reglum gætu varðað sektum.

2.

Svar Krónunnar barst Neytendastofu með tölvubréfi, dags. 30. nóvember 2011. Þar kemur fram að í fylgigögnum þess séu kvittanir frá verslunum þar sem fyrsta sala hvernar bókar er tilgreind svo og vöruspjöld og dagsetning á vörustofnun/verðbreytingu á listaverði hvernar bókar fyrir sig.

Samkvæmt fylgigögnum tölvubréfsins var Sagan sem varð að segja, skráð í sölukerfi 8. nóvember 2011, söluverð kr. 6.490, Brakið, skráð í sölukerfi 8. nóvember 2011, söluverð kr. 5.990, Einvígið, skráð í sölukerfi 31. október 2011, söluverð kr. 5.990 og Með sumt á hreinu, skráð í sölukerfi 16. nóvember 2011, söluverð kr. 5.990.

Samkvæmt framlögðum kvittunum voru umræddar bækur fyrst seldar til neytenda sbr. eftirfarandi:

1. Sagan sem varð að segja, fyrst seld 25. nóvember 2011, í Krónunni Granda, á kr. 4.470 með afslætti.
2. Brakið, fyrst seld 24. nóvember 2011, í Krónunni Lindarvegi, á kr. 4.489 með afslætti.
3. Einvígið, fyrst seld 1. nóvember 2011, í Krónunni Bíldshöfða, á kr. 4.490 með afslætti.
4. Með sumt á hreinu, fyrst seld 20. nóvember 2011, í Krónunni Mosfellsbæ, á kr. 4.489 með afslætti.

Viðbót við svar Krónunnar barst Neytendastofu þann 1. desember 2011, með tölvupósti. Þar segir að farið hafi verið yfir ferlamálin hjá fyrirtækinu og að frá og með 1. desember 2011, muni fyrirtækið ekki auglýsa bækur á verði áður og afsláttarprósentu heldur eingöngu á því tilboðsverði sem varan verður seld á.

3.

Með bréfi Neytendastofu til Krónunnar, dags. 30. janúar 2012, var tilkynnt að gagnaöflun í málinu væri lokið.

II. Niðurstaða

1.

Í máli þessu hefur Neytendastofa farið fram á að Krónan færi sönnur á að tilboðsvörur hafi verið seldar á tilgreindu fyrra verði. Svör Krónunnar bárust Neytendastofu með tölvubréfum, dags. 30. nóvember 2011 og dags. 1. desember 2011.

2.

Í bréfi Neytendastofu til Nettó var vísað til ákvæða 1. mgr. 8. gr., d. liðar 1. mgr. 9. gr. og 11. gr. laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, sem og reglna nr. 366/2008, um útsölu og aðra sölu þar sem selt er á lækkuðu verði.

Ákvæði 1. mgr. 8. gr. laga nr. 57/2005 um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu er svohljóðandi:

„Viðskiptahættir eru óréttmætir ef þeir brjóta í bága við góða viðskiptahætti gagnvart neytendum og raska verulega eða eru líklegir til að raska verulega fjárhagslegri hegðun neytenda. Viðskiptahættir sem brjóta í bága við ákvæði kafla þessa eru alltaf óréttmætir.“

Ákvæðinu er, skv. umfjöllun í greinargerð með frumvarpi til laga nr. 50/2008, ætlað að taka til viðskiptahátta sem hafa áhrif á ákvörðun neytenda um að eiga viðskipti. Við mat á því hvort um óréttmæta viðskiptahætti sé að ræða skv. ákvæðinu er litið til þess hvort háttsemin geri það að verkum að hinn almenni neytandi taki ákvörðun um að eiga viðskipti sem hann hefði ella ekki tekið og raski þar með fjárhagslegum hagsmunum hans eða hafi áhrif á fjárhagslega hegðun.

Í 9. gr. laganna er um það fjallað að viðskiptahættir teljist villandi ef þeir séu líklegir til að blekkja neytendur, t.d. með almennri framsetningu þó gefnar séu upp réttar staðreyndir, eða ef neytendum eru veittar rangar upplýsingar í þeim tilgangi að hafa áhrif á ákvörðun þeirra um að eiga viðskipti. Í a.–g. lið málsgreinarinnar eru tilgreindar þær röngu upplýsingar sem átt er við og í d. lið segir:

„verð vöru eða þjónustu eða aðferð við útreikning á verði og hvort um sértíloboð eða annað verðhagræði sé að ræða og hvort það sé háð skilyrðum.“

Ákvæði 11. gr. laganna er svohljóðandi:

„Útsölu eða aðra sölu, þar sem selt er á lækkuðu verði, má því aðeins auglýsa eða tilkynna að um raunverulega verðlækkun sé að ræða. Þess skal gætt að greinilegt sé með verðmerkingum hvert hið upprunalega verð vörunnar var.“

Tilgangur ákvæðisins er að koma í veg fyrir að neytendur séu blekkir í auglýsingum eða upplýsingum um útsölur.

Með heimild í 17. og 18. gr. laganna hefur Neytendastofa sett reglur nr. 366/2008 um útsölur og aðra sölu þar sem selt er á lækkuðu verði. Í 3. gr. reglnanna segir:

„Þegar auglýst er lækkað verð á vöru eða þjónustu skal fyrra verð vera það verð sem varan var seld á áður en til lækkunar kom.

Seljandi skal geta sannað að vara eða þjónusta hafi verið seld á því verði sem tilgreint er sem fyrra verð.“

Ákvæðið er til fyllingar ákvæði 11. gr. laga nr. 57/2005 þar sem kveðið er á um að um raunverulega verðlækkun skuli vera að ræða. Skv. ákvæðinu verður seljandi að geta fært sönnur á að varan hafi raunverulega verið seld á því verði sem tilgreint er sem fyrra verð.

3.

Í 2. mgr. 3. gr. reglna nr. 366/2008 er lögð afdráttarlaus skylda á seljendur að geta fært sönnur á að auglýst vara eða þjónusta hafi verið seld á tilgreindu fyrra verði. Leiðbeinandi verð, verð annarra söluaðila eða tillaga heildsala að smásöluverði getur samkvæmt ákvæðinu ekki verið viðmið um fyrra verð vöru eða þjónustu nema seljandi hafi raunverulega selt á því verði.

Í reglunum er ekki fjallað um í hve langan tíma vara eða þjónusta skuli hafa verið til sölu á fyrra verði áður en til lækkunar kemur eða hve margar einingar skuli hafa verið seldar á fyrra verði áður en til lækkunar kemur. Neytendastofu hefur því metið í hverju tilviki fyrir sig hvort lækkunin teljist raunveruleg. Við það mat er litið til þess í hve mörgum eintökum varan hefur verið seld og í hve langan tíma hún var boðin til sölu á fyrra verði. Í bréfi Neytendastofu til Nettó, sem og annarra seljenda jólabóka, dags. 8. nóvember 2010, var gerð grein fyrir þessu mati stofnunarinnar.

Af gögnum málsins er ljóst að Krónan seldi tilgreindar vörur ekki á fyrra verði eins og getið er um í auglýsingu í Fréttatímanum 25. nóvember 2011. Hefur Krónan að mati Neytendastofu brotið gegn ákvæðum 1. mgr. 8. gr., d. lið 1. mgr. 9. gr. og 11. gr. laga nr. 57/2005 auk ákvæða 3. gr. reglna nr. 366/2008.

4.

Samkvæmt a. lið 1. mgr. 22. gr. laga nr. 57/2005 getur Neytendastofa lagt stjórnvaldssektir á fyrirtæki sem brjóta gegn ákvæðum laganna og reglum settum samkvæmt þeim, sbr. II. – V. kafli

laganna. Í kjölfar bréfs Neytendastofu breytti Krónan auglýsingum sínum á þá leið að ekki var auglýst á verði áður og afsláttarprósentu heldur eingöngu á því tilboðsverði sem varan verður seld á. Eins og fram hefur komið sendi Neytendastofa Krónunni og öðrum söluaðilum jólabóka bréf þann 8. nóvember 2010 þar sem gerð var grein fyrir þeim lögum og reglum sem um tilboð og útsölur gilda. Vegna þessa telur Neytendastofa að Krónunni hafi mátt vera fullljóst að með því að kynna bækurnar á afslætti frá verði sem þær höfðu ekki verið seldar á, væri um að ræða brot gegn ákvæðum laga nr. 57/2005 sem og reglna nr. 366/2008. Með vísan til þessa telur stofnunin óhjákvæmilegt að leggja stjórnvaldssekt á fyrirtækið. Með tilliti til umfangs brotsins og fyrri sektarákvarðana stofnunarinnar vegna sambærilegra brota telur Neytendastofa hæfilegt að leggja á Kaupás hf., rekstraraðila Krónunnar, stjórnvaldssekt að fjárhæð kr. 500.000- (fimmhundraðþúsundkrónur).

III.

Ákvörðunarorð:

„Kaupás hf., rekstraraðili Krónunnar, Bíldshöfða 20, Reykjavík, hefur, með því að hafa ekki selt bækur á tilboði á tilgreindu fyrra verði sbr. auglýsingu Krónunnar í Fréttatímanum 25. nóvember 2011, brotið gegn ákvæðum 1. mgr. 8. gr., d. liðar 1. mgr. 9. gr. og 11. gr. laga nr. 57/2005 um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu sem og ákvæði 3. gr. reglna nr. 366/2008 um útsölur og aðra sölu þar sem selt er á lækkuðu verði.

Með heimild í a. lið 1. mgr. 22. gr. laga nr. 57/2005 um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu leggur Neytendastofa stjórnvaldssekt á Kaupás hf., að fjárhæð kr. 500.000- (fimmhundraðþúsundkrónur).“

Neytendastofa, 2. mars 2012

Tryggvi Axelsson
forstjóri

Þórunn Anna Árnadóttir